

Sprawozdanie
z realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie

za rok 2021

- luty 2022-

WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity - Dz. U. z 2021., poz. 1249) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.**
- 2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców z rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.**
- 3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.**
- 4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.**

W roku 2020 powyższe zadania były wykonywane m.in. poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020, przyjętego uchwałą Nr VII/50/2011 Rady Gminy Sokoły z dnia 21 czerwca 2011 r. oraz wprowadzonych zmian do programu Uchwałą Nr XVIII/115/2017 z dnia 14 lutego 2017 roku oraz uchwały Nr VIII/49/2011 z 21 czerwca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W dniu 27 maja 2021 r. Rada Gminy w Sokołach przyjęła uchwałą Nr XXII/155/2021 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026.

CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA.

Nadrzędnym celem Programu Przeciwdziałania Przemocy jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Określone zostały również cele szczegółowe:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna.
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc.
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powyższe cele były realizowane poprzez interdyscyplinarną współpracę służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

❖ **Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokołach.**

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokołach realizowali działania poprzez:

1. Współpracę pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, pracowników oświaty, służby zdrowia, kuratorów sądowych i organizacji pozarządowych, którzy czynnie uczestniczyli w pracach zespołu interdyscyplinarnego.
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie rejestru procedury „Niebieskie Karty”.
 - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez zwoływanie posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego do działań w poszczególnych przypadkach. W roku 2021 odbyło się 5 spotkań.
 - Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym poprzez rozpropagowanie ulotek i broszur dotyczących zjawiska przemocy, informacji o możliwości udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w PCPR w Wysokim Mazowieckiem, wywieszenie na tablicy ogłoszeń informacji teleadresowej, gdzie osoby doznające przemocy mogą otrzymać pomoc.
 - odwiedziny rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty.
 - Prowadzenie rozmów informacyjno-motywacyjnych z rodzinami w ramach prowadzonej pracy socjalnej, w roku sprawozdawczym – 10 osób uzyskało pomoc.
 - Składanie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.
2. Koordynacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia obsługę administracyjną i techniczną Zespołu poprzez:

- Prowadzenie rejestru „Niebieskich Kart”, protokołów posiedzeń ZI, list obecności członków zespołu uczestniczących w posiedzeniach, notatki służbowe, potwierdzenia zaproszeń i wezwań na posiedzenia zespołu,
 - Prowadzenie indywidualnych teczek rodzin, w których założona jest procedura „Niebieskie Karty”.
 - Zapewnienie pomieszczenia na obrady zespołu.
 - Zapewnienie obsługi administracyjnej zespołu: prowadzenie korespondencji, kontakt z członkami zespołu, sporządzanie protokołów.
3. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- opracowanie i wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Sokołach informacji o placówkach i instytucjach świadczących pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy .
 - Kolportaż ulotek i broszur o tematyce przemocy domowej i nadużywania alkoholu.

❖ **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokołach.**

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokołach realizowali następujące działania:

- Członek komisji uczestniczy w posiedzeniach lokalnego zespołu interdyscyplinarnego w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”.
- Skierowane zostały osoby z problemem alkoholowym do punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Punkt mieści się przy ul. Rynek Mickiewicza 10, czynny jest w każdą pierwszą środę w godz. od 12⁰⁰ - 17⁰⁰. W roku sprawozdawczym koszt dofinansowania punktu ze środków GKRPA w Sokołach wyniósł – 4 000,00 zł.

❖ **Posterunek Policji w Sokołach.**

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, funkcjonariusze Posterunku Policji w Sokołach realizowali następujące działania :

- Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskich Kart”.
- Współpraca z miejscowym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Monitorowanie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie rozmów motywujących i profilaktycznych.
- W ramach prowadzonych działań interwencyjnych dokonano 5 zatrzymań sprawców przemocy domowej w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych i dokonano 2 zakazów zbliżania i opuszczenia lokalu.

❖ **Placówki oświatowe z terenu gminy Sokoły.**

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w szkołach z terenu gminy Sokoły realizowane były następujące działania:

- Organizowano spotkania dzieci i młodzieży z przedstawicielami Policji o tematyce przemocy.
- Organizowano spotkania pedagoga/psychologa z rodzicami po powrocie uczniów do nauki stacjonarnej.
- Prowadzono konsultacje pedagoga i psychologa z uczniami, rodzicami, nauczycielami.
- Organizowano zajęcia terapeutyczne realizowane przez psychologa szkolnego, oraz kierowano do specjalistycznej pomocy.
- Kierowano wnioski do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną uczniów (zgłoszenia podejrzenia przestępstwa).
- Organizowano zajęcia o charakterze terapeutycznym skierowane do uczniów, którzy mogą być dotknięci przemocą.
- Udzielano wskazówek i porad dla uczniów z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i zjawiskiem przemocy w rodzinie.

- Stała obserwacja oraz monitorowanie sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów z uwagi na wszczętą w tych rodzinach Procedurę Niebieskiej Karty.
- Przedstawiciele oświaty uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu interdyscyplinarnego, w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty”.
- Psychoedukacja rodziców.
- Sporządzanie szaty graficznej na temat gdzie szukać pomocy wraz z wykazem instytucji i ogólnopolskich telefonów pomocowych.
- Udział nauczycieli w szkoleniach on-line poświęconych tematyce przeciwdziałania przemocy oraz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie.
- Współpraca i wymiana informacji z przedstawicielami OPS-u, Policji.

❖ **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sokołach.**

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie lekarze rodzinni podejmowali następujące działania:

- Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty”.
- Udzielanie porad medycznych i profilaktycznych.
- Udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych

❖ **Organizacje pozarządowe.**

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, przedstawiciele Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego realizowali następujące działania:

- Uczestniczono w posiedzeniach Zespołu interdyscyplinarnego.

- Organizowanie zajęć profilaktycznych dla wychowanków zwiększające wiedzę z zakresu rodzajów przemocy stosowanej z użyciem narzędzi teleinformacyjnych oraz informujące jak radzić sobie ze złością i nie ulegać impulsom popychającym do zachowań agresywnych i przemocowych.
- Spotkania i rozmowy z rodzicami dotyczące metod wychowawczych opartych na budowaniu i podtrzymywaniu pozytywnych relacji z dzieckiem, nabycie umiejętności w zakresie poprawy nieodpowiedniego zachowania wobec dziecka.
- Indywidualne rozmowy z rodzicami zwiększające świadomość na temat przemocy, konsekwencji i wpływu na rodzinę oraz poszukiwanie rozwiązań dla poczucia bezradności i zmiany własnej sytuacji.
- Informowanie rodziców o możliwościach uzyskania pomocy z także o podmiotach i instytucjach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą.
- Indywidualne konsultacje z psychologiem rodziców i dzieci w OREW, możliwość sygnalizowania swoich potrzeb, korzystania ze wsparcia i poszukiwania najkorzystniejszych rozwiązań dla ich rodzin.
- Udział w spotkaniach edukacyjno- informacyjnych.

❖ **Lokalny Zespół Interdyscyplinarny.**

Zespół Interdyscyplinarny w Sokołach powołany został Zarządzeniem Nr VIII/49/2011 Wójta Gminy Sokoły z dnia 21 czerwca 2011 roku ze zmianami wprowadzonym odrębnym Zarządzeniem Wójta Gminy Sokoły.

Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego jako zadania własnego gminy wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

Członkowie zespołu działają na podstawie wyżej wymienionych aktów prawnych, regulaminu organizacyjnego ZI oraz porozumień zawartych pomiędzy Wójtem Gminy Sokoły a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu.

Celem działania Zespołu interdyscyplinarnego jest między innymi:

- Pomoc osobom i rodzinom dysfunkcyjnym w przezwyciężaniu ich problemów,

- Wspólne rozwiązywanie problemów, opracowywanie nowych strategii działania i szukanie nowych możliwości pomocy,
- Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistnienia problemu, zdiagnozowanie i zidentyfikowanie problemu,
- Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemów i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Integracja działań instytucji odpowiedzialnych za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026.
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
- Wymiana informacji, dzielenie się wiedzą.

Do zadań Zespołu interdyscyplinarnego w Sokołach należy:

1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Sokoły, poprzez prowadzenie rejestru wszczętej procedury „Niebieskie Karty”, rejestru wypełnionych kart C i D , analizowanie i gromadzenie uwag o instytucjach pracujących w obszarze pomocy,
2. Podejmowanie wspólnych działań - pracowników socjalnych, przedstawicieli policji, służby zdrowia, oświaty, sądu, organizacji pozarządowych – w środowisku zagrożonym przemocą, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez zwoływanie posiedzeń zespołu.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, poprzez rozpropagowanie ulotek i broszur o tematyce przemocy w rodzinie oraz informacji, gdzie osoby doznające przemocy w rodzinie mogą otrzymać pomoc, w jakich instytucjach, dane teleadresowe tych instytucji.
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez współpracę z PCPR w Wysokiem Mazowieckiem dotyczącą organizowania programów korekcyjno-edukacyjnych.

Posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego odbywają się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. W roku sprawozdawczym, powołano 7 grup roboczych, wszczęte procedury Niebieskiej Karty omawiane były na 5 posiedzeniach zespołu zwołanych przez Przewodniczącą Zespołu.

Tab. 1. Zestawienie procedury „Niebieskie Karty”

Lp		2019	2020	2021
1.	Liczba założonych i przekazanych formularzy „Niebieska Karta – A”	20	12	12
	<i>Z tego założonych przez:</i>			
	- policję	20	12	12
	- instytucje pomocy społecznej,	0	1	0
	- oświatę,	0	1	0
	- służbę zdrowia,	0	0	0
	- GKRPA	0	0	0
2	Liczba rodzin w których została założona Niebieska Karta	20	11	12
3	Liczba założonych Niebieskich Kart – C z osobą wobec której jest stosowana przemoc	20	24	9
4	Liczba założonych Niebieskich Kart – D (z osobą stosującą przemoc)	19	23	9
6	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	19	14	9

Tab. 2. Osoby objęte pomocą zespołu interdyscyplinarnego.

	2021
dzieci	17
kobiety	11
mężczyźni	16

Praca z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie oraz osobami stosującymi przemoc jest procesem pracochłonnym i niezwykle trudnym.

Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie konieczna jest świadomość specyfiki zjawiska, zwłaszcza że z przemocą w rodzinie wiąże się wiele mitów i stereotypów z pewnością utrudniających walkę z tym zjawiskiem.

Przemoc doznawana ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę, dlatego osoby doznające przemocy potrzebują zwykle wsparcia emocjonalnego a także pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej i materialnej

Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową to nie tylko przemoc fizyczna, lecz także psychiczna, seksualna lub ekonomiczna.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie nie może opierać się wyłącznie na działalności jednej instytucji, gdyż żadna z nich nie ma wystarczających narzędzi, kompetencji ani możliwości rozwiązania wszystkich problemów rodziny dotkniętej przemocą.

Główną ideą zespołów interdyscyplinarnych jest stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą rodzinie, w której występuje przemoc. Efektywność i skuteczność działań zależy od zintegrowanych działań wielu specjalistów.

Interdyscyplinarność powinna cechować szybkim i pełnym przepływem informacji między służbami, podejmowaniem skoordynowanych działań skutkujących efektywnością zamierzonych postanowień.

Kierownik OPS w Sokołach

Grażyna Antończuk